

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 135/07-26

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. júla 2007 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti T., verejnej obchodnej spoločnosti, S., zastúpenej advokátom JUDr. M. T., L., ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1159/92, za účasti Okresného súdu Trenčín, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo T., verejnej obchodnej spoločnosti, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Trenčín v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1159/92 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Trenčín p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1159/92 konal bez zbytočných prieťahov.

3. T., verejnej obchodnej spoločnosti, p r i z n á v a finančné zadost'učinenie v sume 150 000 Sk (slovom stopäťdesiat tisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Trenčín p o v i n n ý vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Trenčín j e p o v i n n ý uhradiť T., verejnej obchodnej spoločnosti, trovy právneho zastúpenia v sume 7 492,24 Sk (slovom sedem tisíc štyristo deväťdesiat dva slovenských korún a dvadsať štyri halierov) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. T., L., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením sp. zn. IV. ÚS 135/07 zo 6. júna 2007 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť T., verejnej obchodnej spoločnosti (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Trenčín (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 11 C 1159/92.

Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľka sa návrhom z 24. júla 1992 domáhala na okresnom súde zaplata sumy 124 097 Sk s prísl. proti J. Č. a J. Č. (ďalej len „odporcovia“).

Sťažovateľka ďalej uviedla, že *„V predmetnej veci bol dňa 15. 07. 1993 vyneseny Okresným súdom Trenčín rozsudok, ktorý čiastočne uspokojil nárok navrhovateľa. Proti prvostupňovému rozsudku bolo podané odvolanie a Uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 16 Co 235/94 zo dňa 31. 05. 1995 bol rozsudok súdu prvého stupňa zrušený a vec sa mu vrátila na ďalšie konanie. Od roku 1995 Okresný súd Trenčín konal v predmetnej veci*

minimálne, konanie neúmerne predlžoval“.

Keďže ku dňu podania sťažnosti ústavnému súdu nebola vec právoplatne skončená, sťažovateľka sa domáhala, aby ústavný súd podľa čl. 127 ústavy rozhodol, že postupom okresného súdu bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, a súčasne žiadala, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať bez zbytočných prietahov a priznal jej finančné zadosťučinenie v sume 200 000 Sk a náhradu trov právneho zastúpenia.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr 671/07 doručeným ústavnému súdu 27. júna 2007, v ktorom sa okrem iného uvádza nasledujúca chronológia priebehu napadnutého konania:

„Žaloba bola doručená súdu dňa 10. 08. 1992. Dňa 18. 09. 1992 bola daná výzva na zaplatenie súdneho poplatku, ktorý žalobca uhradil dňa 09. 09. 1992. Dňa 09. 09. 1992 bol vytýčený termín pojednávania na deň 05. 10. 1992. Pojednávania sa nezúčastnili žalovaní a pojednávanie bolo odročené na neurčito. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 19. 10. 1992. Podaním doručeným súdu dňa 16. 10. 1992 oznámil advokát, že si ho žalovaní zvolili za zástupcu a z dôvodu práceneschopnosti a zložitosti prípadu, požiadal o odročení e pojednávania. Dňa 16. 12. 1992 bol vytýčený termín pojednávania na deň 18. 01. 1993. Na tomto pojednávaní zástupca žalovaných predložil znalecký posudok týkajúci sa predmetu konania a účastníkom bola poskytnutá lehota 1 týždeň na oboznámenie sa s jeho obsahom.

Dňa 25. 01. 1993 doručil žalobca vyjadrenie k posudku a zároveň rozšíril žalobu o ďalšiu pohľadávku. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 15. 2. 1993.

Pojednávame bolo odročené za účelom predvolania navrhovaných a predloženia chýbajúcej dokumentácie stavby. Dňa 11. 03. 1993 oznámil žalobca adresu navrhovaného svedka a doložil doklady týkajúce sa stavby. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 25. 05. 1993.

Podaním doručeným súdu dňa 19. 05. 1993 požiadal žalobca o odročenie termínu pojednávania a zároveň si určil termíny, ktoré má súd vylúčiť z pojednávania. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 17. 06. 1993 a po vykonaní dokazovania bol vytýčený

termín pojednávania na deň 29. 06. 1993 za účelom ďalšieho dokazovania listinami a výsluchom svedka. Pojednávanie bolo odročené z dôvodu, že sa nedostavil svedok a bol vytýčený termín pojednávania na deň 15. 07. 1993. Na tomto pojednávani bol vyhlásený rozsudok.

Dňa 06. 10. 1993 bolo súdu doručené odvolanie žalovaných proti rozsudku. Dňa 20. 10. 1993 bol spis doručený Krajskému súdu v Bratislave na rozhodnutie o odvolaní. Prípisom doručeným súdu dňa 24. 03. 1994 bol spis vrátený OS Trenčín na vybavenie a na odstránenie väd. Dňa 03. 05. 1994 bol vydaný doplňujúci rozsudok. Uznesením zo dňa 31. 05. 1995 bol rozsudok OS Trenčín zrušený a spis bol súdu doručený dňa 23. 06. 1995.

Termín pojednávania bol vytýčený na deň 30. 08. 1995 a pojednávanie bolo odročené pre neúčast' žalobcu a žalovaného 1). Následne z dôvodu odchodu konajúcej sudkyne zo súdu začal v senáte konať nový sudca. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 05. 08. 1996. Podaním zo dňa 26. 07. 1996 požiadal žalobca o odročenie pojednávania z dôvodu čerpania dovolenky. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 12. 09. 1996. Podaním zo dňa 09. 09. 1996 opätovne požiadal žalobca o odročenie pojednávania pre neprítomnosť právneho zástupcu. Podaním doručeným súdu dňa 31. 10. 1996 odvolal žalobca plnú moc zástupcovi s tým, že ďalšiu plnú moc zašle dodatočne.

Z dôvodu odchodu konajúcej sudkyne zo súdu bola vec dňom 19. 02. 1997 pridelená ďalšej sudkyňi.

Z dôvodu odchodu konajúcej sudkyne zo súdu bola vec dňa 02. 11. 2000 pridelená ďalšej sudkyňi.

Opatrením zo dňa 11. 01. 2001 bola vec pridelená do senátu ďalšej sudkyne.

Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 30.01.2002 a pojednávania sa nezúčastnili ani účastníci ani právni zástupcovia.

Podaním doručeným súdu dňa 28. 01. 2002 navrhol žalobca vydať predbežné opatrenie. Uznesením zo dňa 19. 02. 2002 súd návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol. Dňa 18. 03. 2002 doručil žalobca na KS Trenčín odvolanie proti uzneseniu zo dňa 19. 02. 2002. Uznesením zo dňa 18. 04. 2002 uložil súd žalobcovi zaplatiť súdny poplatok za podané odvolanie.

Dňa 18. 04. 2002 súd zároveň vyžiadal správy o pobyte žalovaného 1). Po získaní správ bol spis dňa 10. 06. 2002 predložený KS Trenčín na rozhodnutie o odvolaní. Uznesením zo dňa 28. 08. 2002 KS Trenčín uznesenie OS Trenčín potvrdil a spis bol súdu vrátený 19. 06. 2002. Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 08. 09. 2003. Tento termín pojednávania bol zrušený z dôvodu PN konajúcej sudkyne. Podaním zo dňa 12. 09. 2003 odvolal žalobca plnú moc právnej zástupkyňi.

Z dôvodu odchodu konajúcej sudkyne zo súdu bola vec opatrením zo dňa 08. 10. 2003 pridelená ďalšej sudkyňi.

Ďalší termín pojednávania bol vytýčený na deň 08. 11. 2004.

Na tomto pojednávaní žalobca zmenil petit žaloby a konajúci súd túto zmenu pripustil. Keďže nebol na pojednávaní prítomný žalovaný 1) bolo pojednávanie odročené. Na deň 12. 04. 2006 bol nariadený výsluch žalovaného 1). Na výsluch sa nedostavil a bol určený ďalší termín na deň 05. 05. 2006.

Dňa 23. 04. 2007 bol daný pokyn na ustanovenie znalca na ocenenie stavebných prác.“

Za dôvody, ktoré ovplyvnili doterajšiu dĺžku konania, označil okresný súd tieto skutočnosti:

„- Fluktuáciou sudcov konajúcich vo veci keď do dnešného dňa konalo vo veci 6 sudcov.

- Sporným nárokom, keď žalobca nemal ujasnený rozsah nárok a petit žaloby počas konania dva krát zmenil.

- Dokazovaním rozsahu vykonaných prác a vôbec, či práce boli vykonané a dokazovanie ich kvality.

- Predlžovanie konania neúčastou žalobcu a jeho právneho zástupcu na pojednávaniach a odročovaním pojednávani na ich žiadosť.

- Ďalšie okolnosti okrem vyššie uvedených a neprimeraného zaťaženia sudcov nemáme.“

Právny zástupca sťažovateľky zaujal stanovisko k vyjadreniu okresného súdu podaním doručeným ústavnému súdu 16. júla 2007, v ktorom sa uvádza:

„S vyjadrením podpredsedu Okresného súdu Trenčín sa nemôžem stotožniť, nakoľko dôvody ktoré uvádza v závere vyjadrenia nemohli mať až taký vplyv na tú skutočnosť, že od podania žaloby uplynulo už 15 rokov, pričom skončenie konania sa nedá ani v najbližšej dobe očakávať, keďže dňa 23. 04. 2007 bol len vydaný pokyn na ustanovenie znalca z odboru stavebníctva na ocenenie vykonaných prác, tak ako je to uvedené v odpovedi na sťažnosť zo dňa 30. 04. 2007. Samotná fluktuácia sudcov konajúcich vo veci (6 sudcov) by nemala taktiež mať vplyv na dĺžku konania, nakoľko každý sudca mal pomerne dostatok času, aby meritórne rozhodol vo veci. Žalobca počas celého konania disponuje právom meniť petit žaloby, čo počas konania aj dva krát využil a konajúci súd tieto zmeny aj pripustil. Som toho názoru, že zmena petitu žaloby nemôže mať vplyv na dĺžku konania. Nesúhlasím ani s tým tvrdením, že k predlžovaniu konania došlo aj neúčastou žalobcu a jeho právneho zástupcu na pojednávaniach a odročovaním pojednávania na ich žiadosť. Vždy bolo vecou konajúceho sudcu či povolil a súhlasil s odročením pojednávania alebo nie, pričom mohol pojednávať aj v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu.

Podpredseda Okresného súdu Trenčín v liste označenom ako Odpoveď na sťažnosť zo dňa 30. apríla 2007 konštatuje, že vzhľadom k tomu, že medzi jednotlivými úkonmi súdu je značný časový odstup, bude konajúci sudca upozornený na povinnosť konať vo veci plynulé a konanie bude pravidelne v dvojmesačných lehotách sledovať. Zároveň sa ospravedlnil za prieťahy v konaní. Už v priebehu rokov 2004 až 2006 predseda súdu upozorňoval konajúceho sudcu na rýchle a plynulé konanie v predmetnej veci, avšak bez pozitívneho výsledku.“

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovateľka sa svojou sťažnosťou domáhala vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda

senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudské práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). Za súčasť prvého kritéria sa považuje aj povaha prerokúvanej veci.

1. Pokiaľ ide o kritérium zložitosti veci, ústavný súd konštatuje, že spory o zaplatenie ceny diela na základe uzatvorenej zmluvy o zhotovení veci na zákazku (dodanie hlavných a pomocných stavebných výkonov) tvoria bežnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nemožno ich po právnej stránke hodnotiť ako zložité. Ústavný súd pripúšťa skutkovú zložitosť veci s poukazom na to, že vo veci bolo potrebné nariadiť znalecké dokazovanie. Žiadna skutková zložitosť veci však v danom prípade nemôže ospravedlniť doterajšiu dĺžku konania, navyše keď okresný súd nariadil znalecké dokazovanie po takmer 15 rokoch od začatia konania.

2. Správanie sťažovateľky ako účastníčky konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred okresným súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov.

Ústavný súd konštatuje, že správanie sťažovateľky čiastočne ovplyvnilo doterajšiu dĺžku predmetného konania, keď aj okresný súd ako jeden z dôvodov takmer 15 rokov trvajúceho sporu označil ospravedlnené neúčasti sťažovateľky a jej právnych zástupcov (nezúčastnila sa na 6 pojednávaniach z doterajšieho počtu 13 uskutočnených pojednávaní), ako aj to, že sťažovateľka nemala „... *ujasněný rozsah nárok a petit žaloby počas konania dva krát...*“ zmenila (21. januára 1993 a 8. novembra 2004). Je však pravdou, že sťažovateľka sa zaujímala o priebeh konania, jeho plynulosť viackrát urgovala, a taktiež viackrát podala predsedovi okresnému súdu sťažnosť na priet'ahy v konaní.

3. Napokon ústavný súd z hľadiska existencie zbytočných prietáhov hodnotil samotný postup okresného súdu v napadnutom konaní.

Z priebehu napadnutého konania, tak ako je opísaný vo vyjadrení okresného súdu, ako aj zo súvisiaceho spisového materiálu vyplýva, že konanie okresného súdu bolo plynulé iba do augusta 1995, keď okresný súd 15. júla 1993 vo veci meritórne rozhodol, avšak tento rozsudok bol Krajským súdom v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) 31. mája 1995 zrušený a vrátený okresnému súdu, ktorý v auguste 1995 uskutočnil pojednávanie a následne ho z dôvodu neúčasti účastníkov konania odročil na neurčito.

Ústavný súd zistil v konaní okresného súdu tieto obdobia nečinnosti:

- od 30. augusta 1995 (termín pojednávania) do 15. júla 1996 (nariadenie ďalšieho termínu pojednávania na 5. august 1996), t. j. 10 a pol mesiaca,

- od 12. septembra 1996 (termín pojednávania) do 7. decembra 2001 (nariadenie ďalšieho termínu pojednávania na 30. január 2002), t. j. 5 rokov a 3 mesiace,

- od 28. augusta 2003 (zrušenie termínu pojednávania z dôvodu práceneschopnosti zákonnej sudkyne) do 31. augusta 2004 (nariadenie ďalšieho termínu pojednávania na 8. október 2006), t. j. 1 rok,

- od 8. novembra 2004 (termín pojednávania) do 16. marca 2006 (nariadenie termínu výsluchu jedného zo žalovaných na 12. apríl 2006), t. j. 1 rok a 4 mesiace,

- od 5. mája 2006 (nariadenie ďalšieho termínu výsluchu jedného zo žalovaných na 5. máj 2006) do 23. apríla 2007 (pokyn pre kanceláriu na ustanovenie znalca na ocenenie stavebných prác), t. j. takmer 1 rok.

Doterajšia doba nečinnosti okresného súdu predstavuje takmer 9 a pol roka.

Z uvedeného vyplýva, že veľká časť napadnutého konania je poznačená úplnou nečinnosťou okresného súdu. Táto nečinnosť nie je ničím ospravedlniteľná, ani poukázaním na vysokú „*Fluktuáciu sudcov konajúcich vo veci keď do dnešného dňa konalo vo veci 6 sudcov*“. Čo sa týka obrany okresného súdu uvedenej vo vyjadrení k sťažnosti, že

k pried'ahom došlo v dôsledku zmeny sudcov a následnému pridel'ovaniu iným zákonným sudcom, ústavný súd už vo svojej predchádzajúcej judikatúre uviedol, že nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné pried'ahy v súdnom konaní (napr. I. ÚS 127/04, IV. ÚS 43/06).

Navyše činnosť okresného súdu bola aj nesústredená, keď krajský súd po predložení spisu na rozhodnutie o odvolaní vrátil 24. marca 1994 spis bez vybavenia z dôvodu, že pri vypracovaní písomného vyhotovenia rozsudku došlo k formálnemu pochybeniu, pretože výrok rozsudku bol neúplný, neobsahoval aj zamietajúcu časť rozsudku vyhláseného na pojednávaní uskutočnenom 15. júla 1993, a následne v tom, že písomné vyhotovenie rozsudku neobsahovalo aj zdôvodnenie zamietnutia zvyšnej časti návrhu. Preto okresný súd vydal 3. mája 1994 doplňujúci rozsudok a po uplynutí lehoty na podanie odvolania predložil spis opätovne odvolaciemu súdu. Odvolací súd 31. mája 1995 rozsudok okresného súdu z 15. júla 1993 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. V odôvodnení poukázal na viaceré pochybenia prvostupňového súdu (nevysporiadanie sa s námietkami odporcov ohľadom nedodržania dohodnutej lehoty plnenia, prekročenia rozpočtu, nevykonania všetkých dohodnutých prác, väd stavby, zľavy z ceny, atď.).

V súvislosti s uvedeným postupom okresného súdu ústavný súd vzal do úvahy svoju doterajšiu judikatúru, podľa ktorej k zbytočným pried'ahom v súdnom konaní nemusí dochádzať len nekonaním príslušného súdu, ale aj neefektívna a nesústredená činnosť štátneho orgánu (všeobecného súdu) môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných pried'ahov, ak činnosť štátneho orgánu nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty ohľadom tých práv, kvôli ktorým sa sťažovatelia obrátili na štátny orgán, aby o ich veci rozhodol (napr. IV. ÚS 152/04, IV. ÚS 302/04).

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd dospel k názoru, že aj pri zohľadnení istého podielu sťažovateľky na vzniku priesťahov je zrejmé, že postup okresného súdu spočívajúci v nečinnosti a neefektívnej činnosti viedol k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie jej veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

III.

Pretože ústavný súd zistil porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priesťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy okresným súdom, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priesťahov a odstránil tak stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza sťažovateľka domáhajúca sa rozhodnutia súdu vo svojej veci.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadost'učinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadost'učinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľka žiadala aj o priznanie primeraného finančného zadost'učinenia v sume 200 000 Sk z dôvodov uvedených vo svojej sťažnosti. Poukázala najmä na to, že v dôsledku dlhotrvajúceho sporu sa nachádza v stave právnej neistoty, ktorá jej spôsobila nielen materiálnu, ale aj nemateriálnu ujmu. Ďalej poukázala na skutočnosť, že vzhľadom na dĺžku konania, ktorá predstavuje 15 rokov, je „... otázna vymožitelnosť nároku, keďže mohlo dôjsť k podstatným zmenám na strane odporcu“.

Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen deklarovanie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu v tomto prípade prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia.

Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Vzhľadom na doterajšiu dĺžku konania okresného súdu vedeného pod sp. zn. 11 C 1159/1992, ktorá, ako už bolo uvedené, predstavuje ku dňu vydania tohto nálezu viac ako 15 rokov, berúc do úvahy konkrétne okolnosti prípadu (podiel sťažovateľky na spomalení postupu konania), ako aj skutočnosť, že konanie vo veci nebolo do rozhodnutia ústavného súdu právoplatne skončené, ústavný súd považoval priznanie sumy 150 000 Sk za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd napokon rozhodol aj o úhrade trov konania sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom JUDr. M. T., ktoré si vyčíslil a uplatnil v sume 24 274 Sk. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní trov konania vychádzal z priemernej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za I. polrok 2006, ktorá bola 17 822 Sk. Úhradu priznal za dva úkony právnej služby (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 2 a § 14 ods. 1 písm. a) a c) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách

advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“) v sume 2 970 Sk (za jeden úkon právnej služby) a 2 x 178 Sk režijný paušál (§ 16 ods. 3 vyhlášky). Keďže advokát je platcom dane z pridanej hodnoty (ďalej len „DPH“), uvedená suma bola zvýšená o DPH vo výške 19 % podľa § 18 ods. 3 citovanej vyhlášky a podľa § 27 zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov. Trovy právneho zastúpenia vrátane započítania DPH a režijného paušálu boli priznané v celkovej sume 7 492,24 Sk.

Podanie právneho zástupcu označené ako „*Vyjadrenie k výzve na vyjadrenie k sp. zn. IV. ÚS 135/07*“ doručené ústavnému súdu 16. júla 2007 nevyhodnotil ústavný súd vzhľadom na jeho obsah (absencia ústavnoprávneho aspektu) ako podanie relevantné pre rozhodnutie vo veci samej, a preto odmenu zaň nepriznal.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľky (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod „právoplatnosťou nález“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. júla 2007